

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 62. Quo tempore vacare dicatur beneficium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

Reg. 8. gl. 15. §. 1. num. 65. Pirh. h. i. n. 19. &c. Cujus ratio est, quod illud tacitum invalidet rescriptum, quo expresso Papa non dedisset, vel non ita facile dedisset literas. *c. super literis. c. postulasti. de rescriptis.* Quale quid est tacita possessio colorata, utpote quâ expressâ, Papa potuisset retrahi, vel saltem reddidit arduior ad concedendam gratiam: non tamen tacita possessio evidenter injusta & invalida; cum eâ expressâ non tantum non tardius, sed etiam facilius & promptius concederet gratiam, ne notorie intrusus diutius occuparet beneficium. Limitant tamen hoc ipsum Abb. loc. cit. num. 19. Garc. num. 49. Menoch. de arb. l. 2. cas. 201. n. 142. ita, ut taciturnitas possessionis etiam coloratâ non vitiet rescriptum seu concessionem gratiâ, dum conceditur motu proprio. Quin &, ut Lotter. l. c. num. 39. ait, id, quod gratia ex dictâ taciturnitate reddatur subreptitia, non referri ad eam partem gratiâ, quâ Papa providet, seu defectum exsurgentem ex hac taciturnitate non respicere substantiam gratiâ in articulo provisionis; adeoque ipsam provisionem contra hunc defectum sustineri. Sed ad illam partem gratiâ, quâ dantur executores; cum color ille possessionis non attendatur, nisi in ordine ad hunc effectum, ut is mediante citatione possessoris excutiat per executorem, priusquam procedatur ad ipsam executionem, ut Lotter. n. 40. Illud namque movere vel remove poterat Papam ad dandos executores sub una potius forma quàm sub alia, nec aliâs præcisè jubendo videatur velle dejicere justum possessorem de sua possessione; hæc tamen tanti momenti non est, ut remove potuisset à providendo, ut Lotter. num. 41. Atque ita hodieum coloratâ possessionis mentionem omisam nullius esse considerationis ad causandam nullitatem gratiâ, dum in literis Apostolicis tales apponuntur clausulâ quâ vim expressivam possessionis habent, adeoque defectum dictâ taciturnitatis supplet. Quales v. g. sunt: dummodo non sit alicuius quæsitum. Vel amoto quolibet illicito detentore, ut Lotter. num. 44. & 45. citans Rotam in Colonienf. Canonic. 20. Maji. 1602. Gonz. l. c. n. 67.

Quest. 61. Qualiter vacatio beneficii narrata vel etiam independenter à narratione illius verificanda?

1. **R**esp. primò in genere: Nisi beneficium vacet, ut narratum, gratia nulla est. Lotter. l. 3. quest. 8. num. 42. Quin & narrativa, etsi necessaria non fuisset, debet verificari, Gonz. gl. 32. num. 57. citans alios. Non tamen opus verificatione, ubi vacatio vel certus vacandi modus exprimitur non assertivè sed dubitativè per verba *forfan* vel similia. Gonz. l. c. num. 11. Arg. *L. in substantia. ff. de vulg. & pupillar. substit.* Idem est, dum adhibetur dictio *asseritur*, dicendo: vacavit in tali mense, vel per obitum, pro ut asseritur. Gonz. l. c. num. 12. & 13.

2. Resp. secundò: Vacatio tempore data verificari debet *c. eam de rescrip.* Lotter. l. c. n. 41. Paris. de rescrip. l. 8. quest. 7. num. 146. & l. 12. q. 17. n. 26. citans alios.

3. Resp. tertio: Sufficit narrationem vacationis verificare de solo jure, ut vitetur subreptio. Gonz. gl. 15. §. 1. num. 65. Sufficit quoque verificare vacationem de facto eo modo, quo in literis

narratur. *C. de Luc. de benef. d. 75. num. 16.* Sic sufficit impetranti ex resignationis causa, quod modus vacationis expressus fuerit verus de facto, etsi non esset verus de jure; eò quod v. g. provivus per collatorem ordinarium verè resignaverat, etsi jus non habuerit in beneficio resignato. Tondur. 99. benef. p. 3. c. 238. num. 13. & Rota decis. 9. p. 2. divers. num. 10. ubi illa, quod ad verificandam narrativam gratiâ sufficiat probatio facti carentis adminiculo juris. vide me de hoc pluribus. *for. benef. p. 3. q. 13. n. 4.*

4. Resp. quartò: Dum plures modi vacandi æque dispositive quidem ex eadem persona alternative narrantur, sufficit unum verificari. Lotter. loc. cit. num. 14. Garc. p. 11. c. 1. num. 68. citans plures Rotæ decisiones, in quibus dicitur, quod quando gratia non est restricta ad vacationem narratam, sed narrat etiam aliam vacationem, saltem in genere dicendo: *vel alio modo*: sufficiat verificari unum; cum in alternis sufficiat verificare unum juxta *reg. alternis in 6.* Si tamen plures modi copulative narrati, omnes debere verificari saltem de facto, tanquam probabilius asserit Garc. l. c. n. 49.

5. Resp. quinto: Vacatio beneficii, etiam independenter à narratione illius verificanda in ordine, ut beneficium impetrari possit; quia non præsumitur. Gonz. gl. 15. §. 2. num. 47. Sufficit autem eam probari per famam; cum non agatur de magno præjudicio, dum is, per cujus. V. g. obitum vacare dicitur, si adhuc vivat, adeoque non vacet beneficium, retineat suum beneficium, & collatio illius sit nulla. Nihilominus tempus vacationis ad effectum reservationis plenè probandum. Gonz. l. c. n. 76. Etsi enim Papa duplò plures menses neapè octo, habeat respectu collatoris ordinarii non habentis alternativam, adeoque verisimilius contigisse vacationem intra octo menses, quàm intra quatuor; non tamen adhuc præsumitur vacatio contigisse in mense Apostolico, adeoque onus probandi reservationem ratione mensis incumbit proviso Apostolico, fundante se in vacatione facta in mense Apostolico. Gonz. gl. 11. à num. 38. Uti etiam idem onus incumbit illi, qui habet indultum providendi beneficia vacantia in mense Apostolico, dum alias provivus ab eo excluditur. Et quidem plenè probandi propter præjudicium, quod creari posset collatori ordinario, vide me loc. cit. quest. 15. num. 2. De cætero an & qualiter verificanda narratio mensis vacationis, vide apud me loc. cit. quest. 14.

Quest. 62. Quo tempore vacare dicatur beneficium?

Resp. Propriè & juxta communem loquendi modum (qui temper attendendus & præferendus verborum proprietati juxta *L. cum de lanionis. ff. de fundo instructo*) tempus vacationis est & dicitur illud momentum, quo beneficiarius cedit vel decedit. V. g. moriendo, contrahendo matrimonium, emittendo professionem, committendo delictum, cui statuta privatio ipso jure; ita ut vacationis tempus sit momentaneum & indivisibile. Et de hoc tempore seu momento loquitur *regula. 8. sex mensium.* Non verò tempus vacationis dicitur seu attenditur, quo vacare pergit beneficium; ne aliâs beneficium

ficiam ex eadem vacatione dici possit vacare diversis mensibus, Apostolico nimirum & ordinario Gonz. Gl. 11. n. 66. & Gloss. 15. n. 141. Chok. ad regul. 8. Gl. 7. n. 23. quem citat & sequitur Barbof. jur. eccl. l. 3. c. 14. num. 66. vide me l. c. g. 24.

Quæst. 63. Ubinam seu in quo loco vacare dicatur beneficium?

1. Resp. diversimodè pro variis nimirum contingentis aut etiam modis vacationis ad hoc respondendum; nam primò vacatio contingit in loco, ubi beneficiatus moritur. Gonz. Gl. 15. §. 1. num. 42. Lotter. l. 3. q. 15. num. 59.

2. Secundò, in loco, in quo capitur possessio (nimirum ob quam captam vacat beneficium præhabitum incompatible) etiam per procuratorem. Secus, dum ea capitur per amicum vel negotiorum gestorem sine commissione principalis; dum nimirum opus est ratificatione principalis; tunc enim vacat eo momento & loco, quo ea præstatur. Gonz. Gloss. 15. §. 2. num. 10. citans alios. Sic, dum habens beneficium requirens Residentiam; existens in Curia, providetur de alio simili beneficio in partibus, illiusque collationem acceptavit & possessionem accepit per procuratorem, adeoque jam vacat præhabitum, vacatio hæc contingere dicitur, non in Curia, ubi provifus existit, sed in partibus, ubi accepta possessio. Gloss. in Clem. 1. ut lite pend. v. collatio.

3. Tertio: vacatio ducens originem à facto negativo seu omissione; v. g. quòd quis intra annum non fuerit promotus, dicitur contingere in loco, in quo est provifus; v. g. in Curia, si ibi existit, aliàs in partibus seu extra Curiam, si ibi fuerit tempore inductæ vacationis. Tondut. 99. benef. p. 2. c. 3. §. 2. num. 33. citans Rebuff. p. 2. tit. de non promot. intra ann. Garc. p. 5. c. 1. num. 78.

4. Quarto: vacatio ducens originem ex facto positivo, vi cuius inducitur vacatio ipso jure aut ex speciali decreto citra aliam sententiam hominis, eo loco vacare dicitur, in quo actus iste gestus est. Tond. loc. cit. num. 34. Garc. loc. cit. num. 49. E contra, si inducatur per sententiam privationis, vacare dicitur in eo loco, ubi passus sententiam. Sic; v. g. si in Curia præsens privetur beneficio in partibus, non in Curia, sed in partibus contingit vacatio. Gonz. Gloss. 15. §. 2. num. 16. & 18. citans Simonet. de reserv. quæst. 26. n. 1. Pavin. de off. & potest. Capis. sed. vac. prælud. 7. n. 8. Mandos. ad reg. 32. q. 8. num. 13. Gamb. de potest. Legat. l. 3. num. 124. contra Gomes.

5. Quintò: vacatio contingit in loco, ubi contrahitur matrimonium (idem videtur de emissionem professionis) sic si per procuratorem existentis in Curia contrahitur in partibus, vacat in partibus. Gonz. loc. cit. num. 15.

6. Sextò: vacatio contingit in loco, ubi resignatur beneficium, non attentio loco, ubi resignans moritur physicè. Paris. l. 1. quæst. 4. num. 50. & 57. Gl. in Clem. 1. ut lite pend. v. collatio. Vitalin. in Clem. unic. de renunc. num. 40. Simonet. de reserv. c. 1. Rebuff. &c. Sic resignatio facta coram ordinario, dicitur vacatio contingere in partibus, nisi is ipse existat in Curia. Sic facta ab existente in partibus per procuratorem existentem in Curia, contingit in Curia, & non in partibus, ubi constitutus procurator seu confectum mandatum ad resignandum. Gonz. loc. cit. num. 11. Paris. cit.

quæst. 4. num. 1. citans Fusc. de visit. l. 2. c. 21. Paris. conf. 10. n. 1. vol. 4. & alios. Idem dicendum de permutatione facta per procuratorem. Azor. p. 2. l. 7. c. 22. quæst. 15. ubi tamen resignatio vel permutatio facta per amicum, & dein ratihabita per principalem, vacatio contingit ibi, ubi facta ratihabito. De cætero, quia dum resignans infirmus moritur ante 20. diem post factam resignationem, non datur duplex vacatio, una per resignationem, altera per obitum, sed una tantum per obitum, ut Lotter. l. 3. quæst. 15. num. 20. citans Sarnenf. in reg. 18. Cancell. seu de 20. quæst. 35. cum impossibile sit dari duplicem vacationem ejusdem generis; V. g. de jure; cum per primam absumptum sit omne jus beneficiati (de quo vide me in for. benef. p. 3. quæst. 18.) hinc, inquam, in hoc casu dici non potest vacare beneficium in loco, ubi fit resignatio, sed in loco, in quo contingit obitus.

7. Septimò: beneficia reservata per extrav. ad regimen. de præb. inter comm. & per Extrav. execrabilis. eod. tit. dicuntur vacare in Curia. Gonz. Gloss. 13. num. 46. & latius. Gloss. 52. Quin & omnia beneficia reservata vel effecta vacare dicuntur in Curia. Gonz. §. 5. proem. num. 141. & cit. Gloss. 13. num. 46. citans Calderin. conf. 9. in fine. de probat. Simonet. de reservat. quæst. 30. num. 4. Aneam de Falconib. de reserv. quæst. 4. in princ. effect. 1. n. 1. &c.

8. Octavò: in dubio beneficium præsumitur vacare in loco, in quo beneficiatus habet domicilium. Hinc, si beneficium requirebat residentiam personalem præsumitur vacare in loco, ubi beneficium consistebat; quia ibi residentiam facere præsumitur beneficiatus, non secus ac maritus habitare cum uxore. c. ex tua de cler. non resid. Alciac. de præsumpt. reg. 1. præsumpt. 35. num. 1. Mascard. concl. 1277. num. 3. quos citat & sequitur. Gonz. Gloss. 15. §. 2. num. 29. & 30. si verò beneficium non requirit residentiam, ibi vacatio contingit præsumitur, ubi beneficiatus ordinariam habitationem habebat; quia ibi præsumitur quis mori. Gonz. loc. cit. a num. 25. de cætero præsumitur vacare in diœcesi, ubi beneficium consistit, Gonz. Gl. 32. num. 47.

Quæst. 64. Qualiter consumatur vel non consumatur vacatio?

1. Resp. primò: non consumitur illa primò per provisionem in forma dignum ante examen & approbationem seu executionem. Lotter. l. 3. q. 8. num. 134. Tondut. 99. benef. p. 1. c. 87. num. 21. ego l. c. q. 19. num. 2. Sed neque secundò per provisionem de facto, hoc est, illegitimam; V. g. per collationem factam contra mentem fundatoris. Lotter. loc. cit. quæst. 20. num. 119. Tondut. loc. cit. num. 20. addens. num. 23. non consumitur etiam per provisionem Apostolicam & factam per legatum ipso jure nullam. Neque tertio per Legitimam collationem necdum acceptatam. Idem est de electione ante confirmationem de præsentatione ante institutionem Lotter. l. c. quæst. num. 19. Gonz. Gl. 15. §. 2. num. 21. Neque quarto consumitur vacatio per commendationem beneficii. Gonz. l. c. num. 20. de quo vide me p. 3. quæst. 18. num. 3.

2. Resp. secundò: consumitur vacatio per collationem acceptatam, etiam ante captam possessionem. Gonz. loc. cit. citans Simonet. de reserv.